

PREDLOG GRADIV, KI SO LAHKO IZHODIŠČE OZ. V POMOČ PRI POGOVORU Z OTROKI IN MLADIMI NA TEMO PREVENTIVE NASILJA

SLIKANICE, PRIMERNE ZA OTROKE DO 9. LETA STAROSTI, KI LAHKO SLUŽIJO KOT IZTOČNICA ZA POGOVOR:

- Aubrey, Annette: Mavrično moštvo: o nasilju. Murska Sobota: Pomurska založba, 2007.
Zgodba o žalovanju in nasilju med vrstniki s pozitivnim preobratom. Izhodišče za pogovor tudi o drugih oblikah nasilnega vedenja, vključuje stran z napotki za starše/strokovne delavce.
- Council of Europe: Kiko in roka. 2013.
Kratka slikanica o nedovoljenih dotikih.
- Bevk, France: Peter Klepec. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2008. (Ciciban – zakladi otroštva).
Prikazuje notranjo moč; pa tudi kaj je dobrega na tem, da se ne maščujemo, da ne vračamo nasilja z nasiljem (potrben pogovor z otroki o tem, zakaj je na začetku Peter uporabil silo).
- Bode, Ann de: Vsi se spravljajo name. Ljubljana: Kres, 1997.
Kot iztočnica za pogovor o občutkih, kako je če si nov v okolju, pokaže, kako lahko spremenimo situacijo s prijaznostjo, vključuje vidik izvajalca in možnosti pomoči s strani odraslih oseb.
- De Kinder, Jan: Rdeča ali Zakaj zasmehovanje ni smešno. Ljubljana, 2016.
Kratka slikanica o pogumu – z vidika prič; kako lahko priče pomagajo spremeniti situacijo, tudi če jih je strah?
- Frankel, Erin: Nihče!: zgodba o tem, kako premagati medvrstniško nasilje v šolah. Izola: Grlica, 2017
Slikanice E. Frankel vključujejo napotke za bralca na temo krepitve osebnostnih moči ter vprašanja, napotke in aktivnosti za starše ali strokovne delavce za delo z otrokom/skupino. Vključujejo vidike žrtve, izvajalca/izvajalcev in priče.
- Frankel, Erin: Drzna! Izola: Grlica, 2017
- Frankel, Erin: Čudna! Izola: Grlica, 2017
- Frankel, Erin: Groba! Izola: Grlica, 2017
- Harranth, Wolf: Moj očka je nekaj izgubil. Celovec: Mohorjeva založba, 1992.
Slikanica o dečku, katerega oče izgubi službo. Prikazuje naraščajoče nesporazume in negativne posledice v družini.
- Kodrič Filipič, Neli: Punčka in velikan. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2009.
Metaforično napisana zgodba o nasilju v družini, odtujenosti, prenašanju vzorcev v družini.

- Kuefler, Joseph: Vadarja na igrišču. Prev. in priredila Mojiceja Podgoršek. Domžale: Epistola, 2017.
Metaforično napisana (primernejša za starejše otroke). Iztočnica za pogovor o občutkih žrtev, izvajalcev nasilja ter za kaj pride do spremembe vedenja tistih, ki so bili žrtve.
- Novak Keber, Nina: Moj prijatelj je drugačen. Društvo Mohorjeva družba (Zbirka Prijazna družba), 2016.
Kratka slikanica o medvrstniškem nasilju nad albanskim dečkom. Na začetku in koncu so iztočnice za pogovor. Prikaz tega, kaj lahko naredimo kot priče.
- Peršolja, Patricija: Tata zmaj. Maribor: Pivec, 2014.
Slikanica o nasilju v družini. Vključuje pozitiven izhod in umik v varno hišo.
- Pregl, Sanja: Pravi prijatelj. Jezero: Morfemplus, 2017. (Zbirka Ljubezni je za vse dovolj ; 11).
Govori o pogumu in tem, da se postavimo za druge (žrtve nasilja). Potrebno je nagovoriti primernost odziva protagonista (snema s telefonom, ugrizne izvajalce nasilja ...).
- Pucer, Sonja: Benjamin. Viharnik, 2015.
Slikanica o krtu Benjaminu vključuje primer nasilja ter spolne zlorabe s strani neznane osebe. Vključuje logotip UNESCO Varne točke in primer, kako se obrniti na odraslo osebo, ki ji zaupamo.
- Zöllner, Elisabeth: Kim je močna. Jezero: Morfem, 2014.
Slikanica primerna tudi za vrtec. O Kim, ki je žrtev nasilja, vendar najde moč, da se upre.

LEPOSLOVJE ZA OTROKE OD 10. LETA STAROSTI NAPREJ, KI JIM NAJ SLEDI POGOVOR O TEMATIKI:

- Coleman, Michael: Čudakov boj. Ljubljana: Grlica, 2006. (Zbirka Na robu).
Zgodba o žrtvi in izvajalcu medvrstniškega nasilja, ki skupaj premagata težko preizkušnjo. Vključuje del za strokovne delavce/starše. Primerna za tretjo triado.
- Cherry, Frances: Leon, strah moje mladosti. Dob pri Domžalah: Miš, 2003.
Zgodba o spolni zlorabi s strani očima s pozitivnim razpletom. Primerna za tretjo triado.
- Desa: Anica in velike skrbi. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005. (Zbirka Anica).
Iztočnica za pogovor o tem, zakaj je dobro povedati o nasilju in da lahko pride do spremembe ...
- Fine, Anne: Spretna Tulip. Tržič: Učila International, 2000. (Metuljev let).
Zgodba o dveh deklicah, eni izvajalki-pobudnici nasilja in drugi, ki si želi njene družbe ter sodeluje pri izvajanju.
- Gervay, Susanne: Jaz sem Jack. Ljubljana: Vodnikova založba (DSKG), 2011. (Modra pomaranča).
Zgodba o premagovanju medvrstniškega nasilja.
- Palacio, R. J.: Čudo. Zagorje ob Savi: Ocean, 2014
Zgodba o sprejemanju drugačnosti in premagovanju zavračanja s strani vrstnikov. Primerna za tretjo triado.
- Palacio, R. J.: Julianova zgodba. Zagorje ob Savi: Ocean, 2017.
Zorni kot izvajalca medvrstniškega nasilja iz zgodbe Čudo. Primerna za tretjo triado.
- Palacio, R. J.: Charlottina zgodba. Zagorje ob Savi: Ocean, 2018.
Zorni kot priče in prijateljice glavnega protagonista iz zgodbe Čudo. Primerna za tretjo triado.
- Øvreås, Håkon: Super Rjavko. Hlebce: Zala, 2016.
Zgodba o premagovanju medvrstniškega nasilja. Primerna za drugo triado.
- Saint Mars, Dominique de: Blaž se pretepa. Maribor: Obzorja, 1999. (Takšno je življenje).
Zgodba o žrtvi, ki se spremeni v izvajalca nasilja, nato pa ugotovi, da bo za vse bolje, če s takšnim ravnanjem prenehajo. Primerno bolj za 2. triado.
- Weeks, Sarah: Prihrani mi mesto. Hoče: Skrivnost, 2017.
Zgodba s pozitivnim razpletom o učencu priseljencu iz Indije, ki si poskuša ustvariti prijateljstva v Ameriki, vendar postane žrtev medvrstniškega nasilja. Prikazani sta perspektivi in razmišljanja dveh učencev, ki sta oba žrtvi nasilja.
- Wilson, Jacqueline: Deklica Lola Rose. Dob pri Domžalah, Miš založba, 2016
Zgodba prikazuje nasilje v družini, pobeg v drugo mesto in soočanje z novimi preizkušnjami. Primerna za tretjo triado.

LEPOSLOVJE ZA MLADOSTNIKE IN MLADOSTNICE:

- Hampamer, Aleksandra: Očim in pankrt. Ljubljana: Primus, 2015
Zgodba o dolgotrajni spolni zlorabi punce s strani očima.
- Hanika, Beate Teresa: Krik Rdeče. Dob pri Domžalah: Miš, 2016 (Zbirka Z(o)renja).
Zgodba o dolgotrajni spolni zlorabi punce s strani dedka.
- Kilbourne, Christina: Dragi Zaza. Dob pri Domžalah: Miš založba, 2008
Zgodba o nevarnosti na spletu, ugrabitvi in umora deklice s strani moškega na spletu. Pisana z vidika njene najboljšje prijateljice v obdobju pred in po dogodku.
- Kodrič, Neli: Solze so za luzerje. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013.
Zgodba o nasilju v družini in medvrstniškem nasilju (ter spoprijemanju z njim), vključuje umik družine v varno hišo in pozitiven razplet.
- Lötter, Elbie: To sem jaz, Anna. Ljubljana: Grad, 2008.
Knjiga dolgotrajni o spolni zlorabi deklice s strani strica. Primerna za mladostnike ter odrasle, ki se želijo seznaniti s tematiko ali delujejo na področju.
- McCaffrey, Kate: Uničimo jo. Dob pri Domžalah: Miš založba, 2011.
Zgodba o hujšem spletnem nadlegovanju ter nasilju s strani vrstnikov. Vključuje samomor enega izmed glavnih likov – potrebno se je pogovoriti tudi o tej tematiki.
- Moškrič, Marjana: Ledene magnolije. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2002.
Zgodba o dolgotrajni spolni zlorabi punce s strani očima.
- Philipps, Carolin: Neizrekljivo. Dob pri Domžalah: Miš, 2015 (Zbirka Z(o)renja).
Zgodba o dolgotrajni spolni zlorabi dečka s strani očeta s pozitivnim razpletom. Opisuje znake, ki se lahko pojavijo kot posledica zlorabe.
- Vidmar, Janja: Baraba. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.
Zgodba o nasilju v družini.
- Vidmar, Janja: Punce za znoret. Ljubljana: Karantanija, 2003.
Zgodba o medvrstniškem nasilju.
- Vidmar, Janja: Debeluška. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999.
Zgodba o psihičnem nasilju v družini, motnjah hranjenja in samopoškodbenem vedenju.

POUČNE KNJIGE ZA POGOVOR IN POGLABLJANJE TEME

- Elliot, Michele: Trpinčenje. Ljubljana: Educy, 2002. (Modri priročniki).
Knjiga napisana po CAP principih na koncu vsebuje veliko vaj za izboljšanje samopodobe. Vključuje vidike žrtve, izvajalca nasilja (tudi kako prenehati). Vsebina je primerno zapisana tudi za otroke od 10. leta naprej.
- Frei, Karin: Spolna zloraba : z odkrito besedo do varnosti. Ljubljana : Kres, 1996
Na strani 85 je zgodbica o malem in velikem Ne, ki jo lahko preberemo otrokom.
- Helmut H. Erb – Nasilje v šoli. Didakta, 2004.
Izobraževalna knjiga o nasilju v šoli s priporočili za pomoč sebi in drugim. Primerna za 3. triado, mladostnike ter starše in strokovne delavce, ki se želijo seznaniti s tematiko.
- Johnson, Julie: Ustrahovalci in nasilneži. Ljubljana: DZS, 1998. (Zbirka Spregovorimo).
Knjiga napisana po CAP principih, ki uporablja neustrezno terminologijo (»ustrahovalci«, »nasilneži«). Na kratke in enostaven način pojasni principe. Vključuje veliko slik in stripov.
- Zubrzycka, Elzbieta: Okamenel sem: kako ustaviti šolske mučitelje. Ljubljana, 2007. Koleda.
Knjiga, ki je primerna za otroke od 3. razreda naprej. Bolj osredotočena na priče, vsebuje pozitiven zaključek. Terminologija ni ustrezna (»mučitelji«) in jo je potrebno prilagoditi.
- Zubrzycka, Elzbieta: Zakaj bi se jezili? Ljubljana: Koleda, 2009.
Knjiga se bolj osredotoča na izvajalce nasilja, vsebuje daljši del ozaveščanja o jezi, kaj lahko spremenimo, primere aktivnosti za delo z otrokom. Vsebina je napisana tako, da bo razumljiva otrokom od 2. triade naprej.

Pripravila: Katarina Kocbek, ISA institut

Januar, 2019